

IVAN RAJOVIĆ DOBITNIK „ZLATNOG PERA ŠTAJERSKIH NOVOSTI”

| 🗿 Avtor: [Rade BAKRAČEVIĆ](#)

IVAN RAJOVIĆ KAO SRPSKI SOLŽENJICIN

Piše: Rade Bakračević, glavni urednik Štajerskih novosti

Maribor:

Ako je ikada, negde, na ovom čudnom svetu, stiglo priznanje u prave ruke onda je to „Zlatno pero”, koje je pripalo

Ivanu Rajoviću čoveku koji se rodio i koji se misli upokojiti u svom Kraljevu – gradu na tri reke.

Možda je i sama sudbina pomogla, da se nekadadavno, bez ikakve najave pojavi i do sada ostane Ivan Rajović, književnik, novinar, dopisnik Štajerskih novosti, čije su pisane reči ostalezauvek zabeležene zlatnim slovima nabeskonačnom medij skom platnu.

Ponosan sam, da je Rajović kao novinar deo ekipekoja je digla Štajerske novosti na visok nivosvetskih medija sa devet miliona posetioca!

Takođe sam ponosan na činjenicu da imam mogućnost da kao glavni i odgovorni u rednikŠtajerskih novosti predstavim Rajovića svima onima koji ga znaju ili ne.

Zabeležimo i to da internetske novine Štajerske novosti izdaje Srpsko kulturno društvo Štajerska zajednica iz Maribora i do jula meseca 2013 je ove dnevne novine čitalo devet miliona ljudi sa svih pet kontinenata.

22 Tabloid je pozvan

Krik iz demokratske tame, pogled u naivnu prošlost i beznačajnu budućnost

Jesam li ja državni neprijatelj

Ivan Rajović

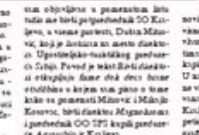
Politički pogledi predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U pismu koje je napisao nekadašnji privorborac demokratskih promena iz Kraljeva Ivan Rajović (inače, naš kolega, bivši urednik Ibarskih novosti i dopisnik Naše Borbe) predsedniku republike Boisu Tadiću, a koje Tabloid objavljuje uz neznatno skraćanje i leksičke intervencije, na osoben način razotkriven je poraz jedne ideje, pri čemu je još jednom opisano kako „revolucija jede svoju decu“

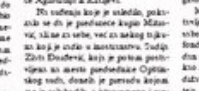
U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

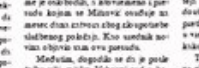
U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

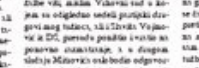
U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

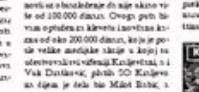
U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

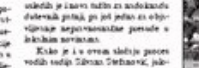
U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

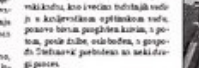
U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

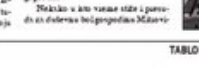
U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

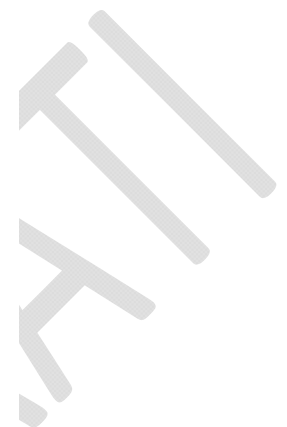
U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

U ovom slučaju predloženi, pisanje i to što se obično na ovaj način poje po svim stranama pokazuje jasno: da u ovom slučaju i dalje imamo istu stvar: odnosa neprijateljski, kao i pre dvadeset godina u vreme Miloševića diktatora, pošto nije bilo ni tada ni sada bilo kakvih preobrata, osim onih u smislu, ali bilo kakve pobune, toliko stalo je u pitanje i ovaj pogled.

TABLOID • broj 227 • 3. mart 2011.

Ne zna se šta je to što je potrebno da čovek uradi, ili ne uradi, za određenu količinu nesreće koja ga prati tokom čitavog života? Razumem da postoje teška vremena, razumem da postoje

situacije nesnalaženja u životu, postoje loši dani, ali kako je moguće da gotovo sve što se dešava bude upereno protiv nekoga, a da on i dalje sve to izdržava? Kako je moguće da čovek sagleda svoj život posle 56 godina trajanja i shvati da je to jedna velika praznina bez igde ičega prijatnog u njoj, da je, jednostavno rečeno, živeo uzalud, pa i više od toga, da je zapravo živeo da bi doživeo tu prazninu. I jedino što je vredno u tom životu jeste sam taj život, kao takav, i ništa više. Ne znam da li je moguće da sam čovek zbog nečega priziva nesreću koja ga potom okružuje nagomilavajući se po pravilu da jedno zlo nikada ne dolazi samo. Da li je u pitanju nekakva potajna zavera okoline, nekakvo iskušenje, ne znam ali ne mogu da shvatim, pa čak ni teoretski nije moguće da se nekome ništa lepo ne dogodi u životu za više od pola veka. Tim pre što kada kažem “nešto lepo” ne mislim ni na kakve spektakle koji bi od života napravili čudo, već na najobičnije stvari koje čine život.

Odgovoriti na pitanje ko je ili šta je Ivan Rajović danas, nije ni malo lako, čak ni približno onome kako bi to trebalo da bude lako o nekome ko je dobitnik „Zlatnog pera“ ali ko ima još mnogo toga što njegov lik, a i delo, čini dosta posebnim, drugačijim i, slobodno mogu da kažem, izuzetno zanimljivim. Zlobnici bi, najverovatnije, odgovorili niko i ništa, što možda i nije tako daleko od istine, samo još jedan očigledni dokaz već sveopšte prihvaćenog modela ponašanja, a i života, po kojem svaka revolucija neminovno „jede svoju decu“, dakle one najbolje, kako bi, kako to već u ljudskim zajednicama biva, oni koji su stajali po strani i čekali rasplet, koji su se krili po zemunicama sopstvenih mozgova ali i po onim stvarnim, sada udruženim snagama i spletkama sveži i organizovani došli na vlast uklanjajući pri tom iz svog vidokruga sve one koji bi tu vlast mogli da im ugroze i koji ih kao opasni i nemili svedoci podsećaju na ono što ne bi voleli da se pamti na putu do osvajanja vlasti.

Naravno, pošto nisam zloban, ili mislim da nisam, a i zbog same činjenice da se radi o jednom od nas, o dobitniku ovog velikog priznanja za svoj spisateljski ili, bolje rečeno, novinarski rad i doprinos uspehu naših novina, Rajovića doživljam kao svojevrsnog, neponovljivog i nepomirljivog borca za sopstvene ideje koje se temelje na najsvetlijim i načestitijim stremljenjima ljudskog roda, a to je pravda za sve u onoj meri u kojoj je svako zaslužuje u skladu sa svojim životom i sloboda,

neograničena ljudska sloboda u delanju i mišljenju pod uslovom da se nikome i ni na koji način ne nanosi moralna, materijalna ili bilo kakva druga šteta.

Svoj put u sve ovo, a slobodno bi se moglo reći ni u šta, ili u sopstvenu životnu i ljudsku dramu, Rajović je započeo 1956. godine kao jedino i, slobodno bi se moglo reći, na svoju ruku obrazovano i vaspitavano dete koje je čitav svoj život, do danas, provelo boreći se za svoje ideje. Takav pristup životu od malih nogu već sa nepunih deset godina ga je odveo ka poeziji u čemu je ostao do danas. Međutim, moglo bi se reći, bez obzira na neke pesnicima svojstvene mladalačke ludosti, da njegova prava životna priča počinje 1982. godine, odmah posle Brozove smrti i sa izlaskom njegove znamenite knjige „Psi će vladati svetom“ u još znamenitijoj ediciji „Pegaz“ Književne omladine Srbije.

I koliko god bi se moglo zaključiti da je, kao što jeste, ova pesnička knjiga, a što joj i naslov govori, osuda postojećeg stanja i brutalna najava vidovitog analitičara onoga što nas čeka u budućnosti koja je već tada počela, ona je istovremeno stavila tačku na sve ono što je Rajović do tada radio i kako je razmišljao, opredelivši ga kao buntovnika i revolucionara i istovremeno postala nešto kao manifest za sve ono što je potom usledilo.

Sve su to bili neki od razloga da počne da radi kao fabrički novinar. To mu je omogućilo da može više da se posveti sebi, ali i kulturi i zahvaljujući njemu, a i drugim okolnostima, Kraljevo tada doživljava kulturni procvat, on dobija priznanja, a usledile su i nove knjige. Postaje član Udruženja književnika, Udruženja novinara i uvek i u svemu na onoj strani koja je bila suprotna ideologiji aktuelnog režima. Naravno, da bi dobio novinarsko mesto morao je da, kao najbolji mladi radnik samoupravljač, pristupi Savezu komunista. I pristupio je uveren da gde je on, tu je i njegova ideja, a naslovi njegovih knjiga još u to vreme su jasno govorili o njegovom opredeljenju, ali i o putu kojim se, možda, i protiv svesne odluke, uputio.

Ali, kako se od poezije ne živi, a da bi, ipak, mogao da traje, Rajović radi kao novinar, mada opozicioni, prvo kao fabrički, potom dopisnik „Naše Borbe“,

„Kontakta“, „Mostova“... da bi na kraju stigao i do zamenika direktora kraljevačkih „Ibarskih novosti“ koje su potom bukvalno uništene u jednoj od najkriminalnijih privatizacija srpskih medija. Dakle, nije radio za novine koje su dobro plaćale, već za one koje su se borile za istinu, što se pokazalo kao još jedna uzaludna borba. Uglavnom, brojni tekstovi, kojih danas ima na hiljade u raznim novinama, portalima i tv emisijama nedvosmisleno pokazuju ovog pisca i novinara u ulozi humaniste, filozofa i idealiste koji ni po koju cenu ne odstupaju od svojih uverenja, mada je cena koju plaća više nego velika.

Neko kome još kao bebi vrsni medicinski stručnjaci nisu predvideli baš neku dugovečnost morao je da izgradi sopstvenu filozofiju života i sasvim drugačije od običnih, takozvanih normalnih, da se ophodi prema svetu koji je, mimo svoje volje, došao. Ako je taj limit negde oko 20 godina, onda je logično što je već u prvom razredu gimnazije počeo aktivno da razmišlja o smislu i besmislu svega toga s tim što mu je ovo drugo bilo nekako bliže. Ljubav prema poeziji koju je, činilo mu se, negde u sebi osećao još od rođenja, a sa desetak godina definitivno postao pesnikom, usmerila ga je na put koji nikada i nigde nije lak i drugima razumljiv. Naprotiv. A u njegovom slučaju to je put koji podrazumeva nepristajanje, a ovo opet sukob sa okolinom. I ukoliko je princip buntovništva izraženiji utoliko je i otpor okoline, naročito one kakva je u Srbiji bila osamdesetih, a i sada je, jači.

Devedesetih godina aktivno učestvuje u organizovanju opozicije, bez obzira što ga za ideologiju nekih od tih stranaka ne vezuje ništa osim čari koje ima pripadnost pravoj opozicionoj grupaciji. Gotovo istovremeno postaje i jedan od vodećih opozicionara, zahvaljujući reputaciji koju je uživao u gradu, a verovatno i svojim govorničkim i intelektualnim sposobnostima. Činjenica da je baš njemu pripalo da tri meseca vodi proteste u Kraljevu 1996-97. to samo potvrđuje. A tokom protesta, dakako, bilo je i obračuna sa policijom, stavljanja na listu za odstrel, pretnji ubistvom, privođenja na informativne razgovore, a kasnije i premlaćivanja dece i svih ostalih načina bojkota koji su, najverovatnije, sa jednog mesta bili organizovani. Taj koji je palicom tukao njegove sinove samo zato što su Rajovićeви, kažnjen je sa tri meseca zatvora, uslovno na godinu dana. Dakle, nagrađen za ono što je učinio, a što je jedan od slikovitih primera okolnosti u kojima je ovaj pesnik živeo.

I za razliku od mnogih takozvanih i samozvanih pisaca koji su mirno, objašnjavajući to svojim potpunim predavanjem magiji pisane reči, literaturi i svetu mašte, bezglasno posmatrali najgori period kroz koji je prolazio njihov narod i zemlja u celini, Rajović je zanemario ono do čega mu je najviše bilo stalo u životu, poeziju, i stao u prve redove, pa i ispred njih, u borbi za demokratiju, onako kako je on to zamišljao.

Srećom, istinu nikada nije moguće potpuno sakriti ili je zaogrnuti lažima i ignorisanjem., tako će i istorijska uloga Ivana Rajovića u svemu onome što se u Srbiji i Kraljevu događalo devedesetih godina prošlog veka, a i posle toga, ipak biti dostupna javnosti. Pišući o tim danima osvajanja demokratije u čemu je i sam učestvovao, Profesor dr Predrag Stojanović, između ostalog kaže:

“...Ono što je bilo najvažnije, po mom mišljenju, nije bilo kako osmisliti politički protest, jer smo imali šta politički da kažemo, već držati pažnju tih ljudi koji dođu na trg. Zimsko je vreme, hladno je, ljudi su stvorili naviku da se dolazi od pet sati po podne, pa da se ostaje do devet, do deset uveče, i to postaje način života u Kraljevu. Zato je jako bilo važno da nađemo čoveka koji će izdržati, ali nismo znali da će morati da izdrži 100 dana. Stvarno smo imali sreću, i meni lično zadovoljstvo, da to bude Ivan Rajović, zbog toga što je, i pored svih svojih vrlina i mana, taj čovek uspeo da na trgu stoji potpuno smrznut, pokisao, mokar do gole kože, sleđen svih stotinu dana protesta i da se, ako tako mogu da kažem, pobuni zbog „nehumanih uslova rada”, tek po neki put kad sednemo da se dogovorimo o tome šta treba dalje pričati i koga pozivati od novih gostiju. Dakle, ako bi neko trebalo da dobije priznanje za podsticanje demokratije u Kraljevu, sigurno bi trebalo da dobije Ivan Rajović. On je bio eksponiran, bio je izložen... Ali to da nama veruju trebalo je da iskaže čovek koji je bio frontmen. I da nije bilo ujednačenog delovanja Ivana Rajovića sa svima nama, protest u Kraljevu bi bio vrlo brzo razbijen jer su i SPS i JUL radili javnim i tajnim kanalima na razbijanju protesta, čak su i ubacivali svoje ljude, što je uobičajena stvar rada tajnih policija.

To bi bio taj okvir u kome su se kretali kraljevački protesti. Dakle, prvih 10 dana trg, onda počinju šetnje, počinju dolasci gostiju iz Beograda, “Kraljevačke novine” i počinje jedan paralelni politički život u Kraljevu koji se odvija kod Milutina. Tad je Kraljevo imalo dva prepoznatljiva simbola, Milutina u svakom slučaju, žao mi je

što Milutin nije ostao kraljevački simbol, i Ivana Rajovića koji je, na žalost, evo baš na desetogodišnjicu protesta, kako čujem, osuđen zbog novinarskog stava od strane sudija koji kroje pravdu na način kako su to radili u vreme kad su bili aktuelni, postavljeni od režima Slobodana Miloševića. Ali i to je znak demokratije, makar i naopake u Kraljevu, makar i nesprovedene demokratije i mislim da to Rajoviću ne bi trebalo da smeta, već da bude ponosan što je baš on u jednoj paradoksalnoj situaciji da mu posle deset godina od demokratskih protesta u Kraljevu sude režimlje i presuđuju mu, čak i pretnjom zatvorom.

Drugo, hrabrost ljudi koji su izašli u prvim danima dok se nije uveo kakav-takav sistem, mada sistema nije ni bilo, i istrajnost Ivana Rajovića da stoji po bilo kojem vremenu i da priča ljudima, dali su očekivane rezultate. Važni su ljudi koji su bili na protestima i ljudi koji su bili izloženi na Milutinu. Ivan Rajović 95 posto, a svi ostali 5, i to mora da se zna radi istorije. Mora da se zna ko je bio dovoljno hrabar da stoji pred svima, jer ne sme da se zaboravi jedno: Ivan Rajović i njegovi sledbenici bili su prvih deset dana pod snajperima sa „Turista”. Prvi Rajovićev ozbiljniji govor, koji je održao pred okupljenim Kraljevčanima, počeo je sa rečima:

„Ovo je mali grad, svi se mi dobro znamo i nemojte da se igrate. Pitanje je ko će noćas da zanoći, ko će sutra da se probudi”.

To je bila poruka onima koji su ih držali na nišanu. Tad su promenili postavu policije koja je bila tu. I to je istina o početku protesta.

Dolaskom nove vlasti, u čijem je dovođenju zdušno učestvovao, za razliku od onih koji su se dokopali funkcija, Rajović prelazi u “Ibarske novosti” gde nastavlja svoju borbu, što već tada deluje suludo i neostvarljivo, budući da se radi o kući u kojoj su svi do poslednjeg bili režimski ljudi i ljuti protivnici ideje koju je zastupao. Bio je to u to vreme pravi osinjak branitelja režima i svega za šta se zalagala opozicija.

U svakom napisanom tekstu prepoznatljiv je njegov način mišljenja i ta ruka koja je ispisala hiljade pesama, desetine knjiga, hrpe novinskih tekstova, ruka koja je lepila plakate, nosila transparente, držala mikrofon na mitinzima, a bogami i uzvraćala udarce pomahnitalim režimskim pretorijancima, davnih devedesetih.

Sada je tu, u demokratiji, na samo nekoliko desetina godina od EU, na samom cilju ostvarenja svojih snova i, kakvog li paradoksa, nikada dalje od njih.

Mogao je mnogo toga ili bar toliko koliko i drugi ali nije hteo ništa više od onoga što je i za druge tražio. Pesnik je već dovoljno nagrađen samim tim što je pesnik. To nikako i nikada nije mogla da shvati gomila samozvanih boraca za demokratiju, za monarhiju, za veliku državu i ko zna za šta još, koja je ušla u taj latentni bratoubilački ideološki rat. Nisu shvatili koliko su koreni nacionalnog posrnuća duboki i do koje mere su jake sve te višedecenijske veze koje su uspostavili i širili takozvani centri moći sa svojim saradnicima. Srbija je danas, kako tvrdi Rajović tamo gde je oduvek i bila, sa istim „jahačima apokalipse“ na čelu. Zapravo, nemoguće je znati ko tu vlada, jedino što znamo je da to nije niko od onih koji su u vidokrugu i onih koji misle dobro. Možda je najbolje bilo otići, bilo gde i što dalje, ali kako kad je pisac upućen na svoj jezik, a borac za demokratiju i socijalnu pravdu na borbu za dobrobit sopstvenog naroda. Uostalom, zašto napuštati mesto na kojem se dešavaju najveća čuda ovog veka? A onda se ispostavi da takvi nikome nisu potrebni, da su samo balast kojeg je teško rešiti se i kao nepoželjnog svedoka.

Onaj koji je „doneo“ demokratiju Kraljevčanima sada sedi u dvorištu svoga doma i piše, kako sam kaže, kao ruski klasici, pod svećom, a sve je bio u životu : poznat, priznat, revolucionar, urednik, nagrađivan, čitan, citiran, slavljen, nošen na rukama, suđen, kažnjavan...da bi na kraju ili u najboljim svojim godinama posle svega postao niko i ništa, socijalni slučaj, šticećenik zavoda za tržište nerada, a potom „slobodni umetnik“ lišen elementarnih prava na goli život. Čovek je to koji, ipak, nije izgubio ni svoja uverenja, a ni dostojanstvo s pogledom koji i u sveopštem moralnom i materijalnom mraku seva onim odlučnim, beskompromisnim sjajem od kojeg su mnogi zazirali i divili mu se istovremeno. Njegova reč je bila ideja vodilja, njegova nepotkupljivost legendarna, a iskrenost bezbroj puta dokazana. Smatrali su ga svecem i slikali u ulju, na tronu, okruženog klovnovima koje pita: „Dokle više da vam govorim?“

A onda su počele da stižu i presude, tužili su ga za klevetu sada već osvedočenih tajkuna. Isti oni kojima se skandiralo „Čistitećete ulice“ i „Bando, crvena“, najavljuju konfiskaciju imovine, a svakodnevno mu prete i uterivači dugova

kojima se nikako ne da objasniti da ne radi nigde, da su mu firmu uništili, da tri godine nije primio platu i da mu je potrebno bar tri života da im isplati ono što oni misle da im duguje.

Njegov odnos prema ljudima je oduvek bio blagonaklon, ali prema većini ne baš sjajan, što se pokazalo potpuno ispravnim. U stvari, samo je živio onako kako je pisao i obrnuto. Čak je znao i šta će se desiti, ali postoji nešto kroz šta mora da se prođe i kada znaš šta te čeka. I, što je zanimljivo, nikada od „svoje“ države nije uzeo ništa, a ona je njemu uzela sve, da pije vodu, da piše, da koristi internet.. Oduzimali su mu predajnike, palili firmu u kojoj je radio, uništili je, izbacili ga s posla, privodili na informativne razgovore... ali su ga, ipak, ostavili u životu.

Jer, kako se pokazuje, sve se svelo na legalizaciju i uvođenje u „moderne“ tokove istih onih koji su sve vreme sudbinu srpskog naroda držali u svojim rukama. Srbija je postala zemlja u kojoj samo poslušnici mogu da računaju na radno mesto, na struju i vodu, svi ostali su samo masa koja se upotrebljava, ili eliminiše, u skladu sa zahtevima borbe za vlast koja se vodi u svakom trenutku i na svakom mestu.

Ljudi se i danas sećaju njegovih tekstova još iz doba pre „pobede“ demokratije, dok je pisao za novine za koje mnogi drugi nisu smeli, a ni hteli. Sećam se kako je, kao gromovnik, grmeo sa trgova pred hiljadama nezadovoljnika, najavljujući neko novo vreme, doba pravde i demokratije. Sad ga možete zatići poput nekog sedobradog Homera, sedi pred kućom, pogleda uprtog u zelenkastu plastičnu kadicu u kojoj se, na jutarnjem julsom suncu, greje voda za održavanje lične higijene. Sedobrado dete koje je, kako to već biva, „pojela revolucija“. Ili nije?

Može biti da je to tako što je od detinjstva živio sa stavom da od života i ne očekuje nešto naročito, da je bio zadovoljan već samim tim što je tu. Može biti da je to otud što nikada u životu nije glumio ništa, nije se pretvarao niti igrao neku svoju igru zarad postizanja svog cilja, bio je baš onakav kakav jeste, i prema ljudima uvek nastupao najiskrenije uveren da je to ono najbolje i najproduktivnije čime raspolaže i da nema razloga da bude bilo ko drugi. Možda je baš zbog toga ljudska zavist učinila svoje jer, iskreno rečeno, imalo je razloga da mu mnogi zavide gledajući spolja na njegovo zadovoljstvo samim sobom i životom.

A sve što je u životu dobio, ako je dobio, došlo je samo, bez i najmanjeg truda. Kao da ni za čim nije osećao neku naročitu potrebu, i kao da je samo uzimao ono što mu je bilo dato, na dohvata ruke, i time se zadovoljavao, nikada nije imao neki sebični cilj, osim pisanja, koji bi nastojao da ostvari čekajući da sve što mu je potrebno dođe samo od sebe. I dolazilo je ali je sve to pratila mnogo veća količina neprijatnih događaja koji sada, kada se sagledaju, predstavljaju pravi fenomen neprijatnosti koje su se potom samo gomilale.

Umesto da se bavi samim sobom i kvalitetom sopstvenog života, on se zanosio idealima, pravdom, poštenjem, jednakošću za sve, revolucijama i sve, kako se pokazalo, na svoju štetu. Jedino što je od svega toga dobio jeste trpljenje, jesu porazi, porazi, porazi... koji bi jedino mogli da dovedu do nekakvog budističkog prosvetljenja posle kojeg bi se moglo očekivati nešto bolje, ako za to nije suviše kasno. Čovek koji živi u svom knjiškom svetu mora sam taj svet da prilagođava sebi i da uživa u njemu, ali, kako se pokazalo, to je nemoguće budući da je i te kako zavisao od realnog sveta koji ga okružuje. U svemu tome, naravno, jedino što je bitno jesu pare. Pogotovu u ovakvom svetu i okolnostima koje su nas zadesile početkom Trećeg milenijuma. To postaje više nego jasno. Na žalost, toga je postao svestan kada je pare čestitošću i vrlinom postalo jednostavno nemoguće zaraditi. I šta sad? Verovati da uvek ima nade i da će se dogoditi nešto krupno, nekakav preokret. Ne, očigledno je da nema nikakve šanse da se to dogodi, jer se više ništa ne može dogoditi samo od sebe, a u čuda ne bi trebalo verovati. Za sve čovek mora da se izbori, a više nema načina, nema se s kim i nema se protiv koga, a i to za šta bi se trebalo izboriti trebalo bi da bude nekako definisano, da se zna šta je to, a to je danas vrlo teško. Za kratko vreme svet je postao potpuno drugačiji, sve ono u šta je verovao da bi tek trebalo da bude shvaćeno i vrednovano, najednom je jednostavno prestalo da postoji. Postoji samo borba za goli život.

Zbog svega toga nastavio je da živi u nekakvom svetačkom shvatanju samoga sebe, kao da očekuje neku višu pravdu koja bi trebalo da obavi svoje, dok sve oko njega propada i nestaje. Ostaju samo neostvarene ideje, pesme koje ga još jedino drže u životu i od kojih, osim toga, nikakve koristi nema. Ili, možda ipak ima? Ko zna?

Na žalost iz svega onoga što se već decenijama unazad u Srbiji dešava lako je shvatiti da ovakve ideje nisu baš shvaćene i prihvaćene kao mogućnost boljeg života za sve, da je Srbija krenula nekim drugim putem na kojem, kako se za sad čini, za Rajovića nema mesta, čak ni na pomoćnom sedištu. Znači li to da Srbija ima sasvim dovoljno elitnih primeraka ljudskog roda pa može sebi da dozvoli i taj luksuz da pojedine od njih jednostavno prepusti i bukvalnom fizičkom uništenju ili je i to samo deo strategije o kojoj sam malopre govorio, dakle umesto brutalne i fizičke, tiha i podmukla eliminacija.

Ali, ne može se, i pored najbolje volje i razrađene strategije, uvek i svuda sve poništiti i oterati u zaborav. Rajović je iza sebe ostavio suviše dubok trag da bi mogao da bude potpuno izopšten iz aktuelne nam stvarnosti. Tokom života dobio je i mnogobrojna priznanja i nagrade za svoj rad. I tako dolazimo do paradoksa da mu isti oni koji su bili protiv njega konačno dodeljuju i “Oktobarsku nagradu”, najveće priznanje grada Kraljeva za sve ono što je učinio u kulturi. Dodamo li tome i “Zlatno pero”, možda bismo mogli i da zaključimo da pravde ipak ima i da, i pored svega, ili baš zbog svega toga, njegovo vreme tek dolazi na zadovoljstvo svih onih koji još uvek veruju da postoje i oni koji nisu podlegli zahtevima otuđenog nam vremena u kojem živimo i u kojem su ljudi, uglavnom, pioni u tuđim rukama i o tuđem trošku zarad tuđih interesa.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>